

L I T E R Á R N Í Z P R Á V Y.

Statistická příručka republiky československé III. Sestavil Státní úřad statistický. V Praze 1928. Nákladem vlastním. V komisi knihkupectví Bursík & Kohout. Cena 45.— Kč. Str. XVI.+470+VII. diagr.

»Příručka« má býti jubilejním doplňkem příručky předcházející, o níž bylo v tomto časopise referováno. (Právník 1925, str. 519). Některá data opakují se ve výtahu z předcházejících vydání a podává se tak retrospektiva let 1918 až 1927. Zevním uspořádáním neliší se publikace valně od vydání předchozího, obsahuje však nový oddíl XIX., přinášející data o daňovém zatížení, národním jmění, platební bilanci. Předmluva slibuje, že bude vydávána příručka od r. 1930 každoročně a že v nejbližší době bude vydán přehled nejdůležitějších dat pro nejširší veřejnost v malé periodické publikaci kapesního formátu. Jinak se vyznačuje nové vydání velkou soustředěností materiálu, jež umožnila též menší objem publikace a tím i přístupnější cenu. Jako v dřívějších vydáních, poskytuje »Příručka« právníku mnoho zajímavých informací z nejrůznějších oborů lidského podnikání. Největší význam pro právníka mají arci data o soudnictví a správě (zejména činnost Nejvyššího správního soudu). Data o soudnictví civilním vztahují se na léta 1924—1926 a podávají v přehledné formě to, co obsahovaly již dříve vydané Zprávy státního úřadu statistického, o nichž zde bylo zevrubně referováno (sr. Právník 1927 str. 103, 1928 str. 231). Příjemným překvapením pro odborníka je naproti tomu kapitola o soudnictví trestním. Tato obsahuje totiž jednak celou řadu nepublikovaných dosud údajů ze Slovenska a z Podkarpatské Rusi, jednak se vyznačuje novým, bohatším a účelnějším výběrem dat. Statistika rakouská a v jejích stopách dosavadní statistika československá podávala totiž zevrubnější data o osobách odsouzených jen, šlo-li o zločiny a přečiny. To vedlo k značnému znehodnocení těchto dat za dobu válečnou a poválečnou, kdy zmenšená cena peněz neustále posouvala u trestných činů proti majetku hranici zločinů a přestupků ve prospěch oněch. Tím se srovnávání dat značně znesnadnilo. Doufáme, že v tomto směru znamená »Příručka« definitivní obrat. — Též bližší srovnání dat zemí českých a Slovenska — duplicitou právní ovšem znesnadněné — mohlo by vésti k zajímavým výsledkům. Na první pohled je patrna značná převaha Slovenska v oboru trestných činů násilných. Ačkoli lidnatost zemí českých je trojnásobná, pohybuje se počet odsouzení pro zločin vraždy v letech

1923—25 v českých zemích mezi 33 a 54, na Slovensku mezi 56 a 66 (ač skutková podstata zločinu vraždy podle práva slovenského je užší). Totéž platí o zločinu smilstva a loupeže. Kdežto v českých zemích počet odsouzení v letech 1923—1925 klesá, na Slovensku stoupá. To souvisí nepochybně se zdokonalením bezpečnostní služby a s lepším vybudováním trestního soudnictví.

Nemůžeme se významnou publikací bohužel zabývatí podrobněji. Snad již tyto stručné poznámky naznačily, co zajímavostí nová »Příručka« podává. ř.

Právničky na universitě a v praxi. Vydal Právnický odbor Sdružení vysokoškolsky vzdělaných žen v ČSR. 1928, str. 40, cena 10 Kč.

Koncem minulého roku vydal Práv. odbor Sdružení vysokoškolsky vzdělaných žen svoji propagační brožuru *Právničky na universitě a v praxi*. Úhledně upravený spisek navazuje na státní jubileum a chce býti především jakýmsi přehledem postavení a činnosti našich juristek za uplynulých deset let; ale nynější nejistý osud československých právniček orientuje brožurku spíše k budoucnosti, k nastávajícímu nebo velmi naléhavému řešení otázek nejbližší doby, čímž ji činí ovšem tím aktuálnější a zajímavější.

První, stručnější část brožury obsahuje rozbor zákonných ustanovení, vztahujících se na ženy ve veřejné službě vůbec, i na ženy s právnickým vzděláním zvlášť, dále statistiku studentek práv a ženských právnických promocií na všech československých universitách, konečně zprávu o postavení absolventek a o jejich dosavadním uplatnění se u nás a v cizině. Přes to, že jsme si vědomi obtíží, s nimiž jsou sbírána příslušná data, nutno zdůrazniti, jaká je škoda, že brožura nepřináší přesnou statistiku zaměstnání absolventek, neboť tím by byl poskytnut neocenitelný a nepostrádatelný materiál pro každého, kdo se postavením právniček vážně zabývá.

Druhá část brožury obsahuje posudky odborníků — pěti universitních profesorů a pěti praktiků — které všechny, až na jednu výjimku, pokud ovšem za výjimku může býti považována, obsahují mínění, jak právnickému studiu žen, tak i jejich praktickému uplatnění celkem velmi příznivá. Mezi posudky teoretiků zasluhuje zvláštní pozornosti názor, tlumočený prof. Sommerem, který jak na základě svých pedagogických zkušeností, tak i statistiky výsledku zkoušek na bratislavské universitě přesně hodnotí schopnost žen k právnickému studiu, vyvraceje